

Vt 5 Valkeinen–Taipale, Lapinlahti ja Iisalmi

Valkeinen–Taipale-tieosuuden parantaminen on määritelty yhdeksi Kuopio–Iisalmi-yhteysvälin tärkeimmistä kehittämiskohteista v. 2018 laaditussa kehittämisselvityksessä. Hanke parantaa merkittävästi pitkämatkaisen tavar- ja henkilöliikenteen sujuvuutta ja lyhentää matka-aikaa.

Nykytila

Valtatie 5 on pääväyläasetuksen luokan I pääväylä ja osa TEN-T-kattavaa verkkoa. Se on valtakunnallisesti tärkeä itäisen Suomen pääväylä. Lapinlahdella sijaitseva valtatie 5 osuus Valkeinen–Taipale (7,5 km) halkoo Nerkoon kylää, jonka kohdalla valtatie nopeusrajoitusta on alennettu (60 km/h). Valtatie 5 liikennemäärä jaksolla on 6 200 ajoneuvoa vuorokaudessa (KVL 2022). Raskaan liikenteen osuus on noin 11 %.

Valtatie 5 liikennemäärä jaksolla on 6 200 ajoneuvoa vuorokaudessa (KVL 2022). Raskaan liikenteen osuus on noin 11 %. Tiejakson geometria ei täytä tavoitetilan vaatimuksia ja alhainen nopeustaso (60–80 km/h) heikentää pitkämatkaisen liikenteen sujuvuutta, eikä vastaa I-tason pääväylille asetettuja tavoitteita. Tarkastelujaksolla on yli 40 yksityistieliittymää sekä useita rakennuksia lähellä valtatiestä.

Tiejakso sijaitsee pohjavesialueella, ja liikennemelualueella on kymmeniä asuin- ja lomarakennuksia. Pohjavesi- ja melusuojaukset edellyttäisivät nykylinjauksella merkittävästi enemmän tilaa valtatie läheisyydestä.

Hankkeen sisältö ja tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on:

- Kehittää tieosuutta vastaamaan luokan I pääväylälle asetettuja tavoitteita ja varmistaa yhtenäisen valtatieosuuden kehittyminen.
- Parantaa pitkämatkaisen henkilö- ja tavaraliikenteen matka-aikaa, sujuvuutta ja ennustettavuutta.
- Parantaa liikenneturvallisuutta ja vähentää liikennekuolemien ja henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrää merkittävästi.
- Parantaa paikallisen autoliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta ja vähentää valtatiestä aiheutuvaa estevaikutusta.
- Pienentää liikenteestä aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia mm. pohjavesisuojausten ja meluntorjunnan avulla.
- Varmistaa joukkoliikenteen toimintaedellytykset ja turvalliset yhteydet pysäkeille
- Luoda edellytyksiä Lapinlahden kunnan maankäytön kehittämiseksi.

Päivitetty: 19.2.2026

Linkki hankesivuille:

<https://vayla.fi/vt-5-parantaminen-valilla-valkeinen-taipale>

Aikataulu

Vt 5 Valkeinen–Taipale -tiesuunnitelma on hyväksytty 22.10.2025.

Kustannukset

Hankkeen kustannusarvio on 66 M€ (MAKU 145, 2020=100).

Vt 5 Valkeinen–Taipale, Lapinlahti ja Iisalmi

Keskeiset vaikutukset

- + Pitkämatkaisen liikenteen matka-aika lyhenee ja sujuvuus paranee.
- + Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä vähenee merkittävästi.
- + Valtatien este-, melu- ja päästövaikutukset Nerkoon kylällä vähenevät.
- + Pohjaveden pilaantumisriski pienenee.

- Uusi tielinjaus aiheuttaa kiertohaittaa muutamalle kiinteistölle.
- Nopeusrajoituksen nousu kasvattaa onnettomuuksien vakavuutta.

Hankkeen hyöty-kustannussuhde on 0,39.

Riskit

Hankkeen merkittävimmiksi kustannusriskeiksi on tunnistettu arvioitua korkeampi pohjaveden pinta sekä Y2-tiellä tapahtuva radan tukemistarve.

Tarkempaa vaikutustietoa

Tiesuunnitelman hankearviointi on valmistunut 5.4.2024.

Hanke parantaa huomattavasti pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuutta, ennustettavuutta ja matka-aikaa, jolloin hanke vastaa hyvin saavutettavuustavoitteisiin. Lisäksi liikennejärjestelmän tehokkuus paranee matka-aikasäästöjen ja liikenneturvallisuuden parantumisen myötä. Hankkeen myötä jaksolla saavutetaan luokan I pääväylille asetetut nopeustaso-, ohitusmahdollisuus- ja liittymämäärätavoitteet.

Valtatien uusi linjaus, keskikaiteelliset ohituskaistajaksot ja liittymäjärjestelyiden parannukset parantavat valtatie liikenneturvallisuutta merkittävästi. Samalla Nerkoon kylän viihtyisyys ja turvallisuus paranee, kun nykyisin kylän läpi kulkeva pitkämatkainen liikenne siirtyy uudelle linjaukselle.

Uusi linjaus on nykyistä hieman lyhyempi ja mahdollistaa tasaisen nopeustason ylläpitämisen, millä on päästöjä vähentävä vaikutus. Vaikka korkeammat ajonopeudet hieman nostavat suoritekohtaisia CO₂-päästöjä, vuoden 2019 hankearvioinnin mukaan hankkeen kokonaisvaikutus on päästöjä vähentävä.

Toimenpideselvityksen (v. 2021) yhteydessä tehdyn meluselvityksen mukaan valtatie uusi linjaus ja toteutettavat meluntorjuntatoimenpiteet vähentävät ennustetilanteessa melualueelle sijoittuvien asuinrakennusten määrää huomattavasti nykytilanteeseen verrattuna.

Lisätietoa

Itä-Suomen elinvoimakeskus, projektipäällikkö Mikko Laitinen, p.0295 026 736
Väylävirasto, Osastonjohtaja Tapio Ojanen, p. 029 534 3209